

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова
Наукова бібліотека

Серія “Вчені НПУ імені М. П. Драгоманова”

Володимир Леонідович САВЕЛЬЄВ

Бібліографічний покажчик

До 70-річчя від дня народження

Київ
Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова
2017

УДК 1:32:378.113.1(092): 012Савельєв
С 17

*Рекомендовано до друку рішенням Вченої Ради
Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова
(протокол № 5 від 26 жовтня 2017 року)*

Відповідальний за випуск – *Д. Б. Свириденко*, докт. філософ. наук.

Наукова редакція –
Л. Л. Макаренко, докт. пед. наук,
Л. В. Савенкова, канд. пед. наук.

Упорядник бібліографічного покажчика – *Н. І. Тарасова*.

С 17

ВОЛОДИМИР ЛЕОНІДОВИЧ САВЕЛЬЄВ: біобібліографічний покажчик до 70-річчя від дня народження / М-во освіти і науки України; Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова; упоряд. бібліогр. покажчика Н. І. Тарасова; відпов. ред. Д. Б. Свириденко; наук. ред.: Л. Л. Макаренко, Л. В. Савенкова. – Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2017. – 43 с., портрети. – (Серія: “Вчені НПУ ім. М. П. Драгоманова”).

Біобібліографічний покажчик серії “Вчені НПУ імені М. П. Драгоманова” підготовлений на пошану доктора історичних наук,

Лауреата державної премії України в галузі освіти, професора кафедри соціальної філософії і філософії освіти, декана Факультету магістратури, аспірантури і докторантури Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова Володимира Леонідовича Савельєва.

Покажчик містить біографічний нарис, основні дати життя і науково-педагогічної діяльності, бібліографічний покажчик друкованих праць, іменний покажчик.

УДК 1:32:378.113.1(092): 012Савельєв

© Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова, 2017

© Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2017

***Володимир Леонідович
САВЕЛЬЄВ***

*доктор історичних наук,
Лауреат державної премії України в галузі освіти,
професор кафедри соціальної філософії і філософії освіти,
декан Факультету магістратури,
аспірантури і докторантури
Національного педагогічного університету
імені М. П. Драгоманова*

*ВІКТОР ПЕТРОВИЧ АНДРУЩЕНКО,
доктор філософських наук, професор,
член-кореспондент НАН України, дійсний член НАПН України,
заслужений діяч науки і техніки України,
лауреат Державної премії України в галузі освіти,
Президент Асоціації ректорів педагогічних університетів Європи,
ректор НПУ імені М. П. Драгоманова*

Філософсько-педагогічний дискурс епохи: ВОЛОДИМИР САВЕЛЬЄВ

Мій особистий друг, товариш і партнер по філософсько-педагогічних пошуках Володимир Савельєв – доктор історичних наук, професор, декан факультету магістратури, аспірантури і докторантури – є людиною прямою, відкритою і відповідальною. Він – справжній вчений і майстерний педагог. Його люблять і поважають студенти, викладачі, співробітники. З такими ж почуттями В. Савельєв ставиться до колективу, формує власну архітектоніку спілкування.

Ми товаришуємо з аспірантських років. Спочатку нас єднала наука і спорт. Загальним полем інтенсивного спілкування були бібліотека і спортивний майданчик. Володя – майстер спорту з баскетболу. Завжди підтягнутий, цілеспрямований, впевнений,

магнетичний. За характером – флегмат. Однак, коли мова йде про справу – він стає різким і безкомпромісним. При обговоренні дисертації він може сказати усього одне слово. Однак воно стає вирішальним.

Згадую, ми підійшли до проблеми підготовки власних докторських дисертацій. “Давай напишемо книгу, – запропонував він, – де за мною буде фактаж думок і оцінок так званих “советологів”, а за тобою – їх інтерпретація та критика”. Погодивши основні напрями дослідження, ми приступили до роботи. Все йшло своїм чином. Ми підібрали глобальний фактаж, коли ж приступили до критики, з подивом прийшли до висновку, що все, про що пишуть так звані “буржуазні вчені”, відповідає дійсності, а відтак – критикувати їх немає за що. Наша тимчасова коаліція розпалась. Щоправда, цей матеріал Володя видав і проінтерпретував з відомим вченим М. Фарукшиним і став доктором; я ж пішов своїм шляхом – написав книгу, захистив дисертацію і ... повернувся до співпраці з ним, бо вважав і зараз вважаю його дійсним і продуктивним вченим-політологом.

Пізніше Володимир Леонідович став науковим редактором моїх праць, а ще пізніше ми повернулися до співпраці й видали декілька книг, які отримали високе суспільне визнання.

Однією з перших серед них стала книга “Освітня політика”. У книзі аналізується сучасний світовий дискурс освітньої політики, насамперед, його концептуально-теоретична складова. Головна увага приділяється характеристиці особливостей формування понятійно-концептуального поля освітньої політики як міждисциплінарної сфери досліджень у контексті порівняння західної та вітчизняної суспільствознавчої традиції. Змістові та структурно-функціональні особливості сучасної освітньої політики розглядаються крізь призму глобалізації, інтернаціоналізації та європеїзації – основних тенденцій сучасного суспільного розвитку. В центрі уваги – ключові питання освітньої політики – пошуки світовою спільнотою адекватних форм врядування у сфері вищої освіти та вирішення проблем, пов’язаних із її неухильною маркетинговою.

Помітною в педагогічно-філософському просторі держави стала наша робота за темою “Філософія освіти: пошук пріоритетів”. Разом з колективом авторів (Л. Губерський, В. Кремень, В. Ільїн та ін.) ми підготували видання у семи томах. Наші дослідження показують, що

сьогодні окремого статусу набуває філософське осягнення науки і техніки, пов'язаного з переоцінкою їх місця в системі аксіологічних координат соціуму. Інформаційне суспільство постає як "онауковлене" (Ю. Габермас), тобто наука в ньому визначається засадничим чинником процесів, посилення довіри до особистості. Зростання авторитету інтелекту і знання підсилить тенденцію свободи, в умовах якої і можуть народитися нові ідеї і прогресивні починання.

Сучасний стан освіти в Україні віддзеркалює соціально-економічний і культурно-історичний стан держави. Перехідний період, у якому перебуває українське суспільство, і його динаміка спричиняють певну амбівалентність освіти. Однак її трансформація – це не просто зміна полюсів її адекватності параметрам суспільно-політичного життя. Це, по суті, реакція на стратегічні імперативи освіти третього тисячоліття з її орієнтацією не на державу, а на людину, на фундаментальні загальнолюдські цінності, на послідовну демократизацію всього освітнього процесу й усієї освітньо-педагогічної ідеології загалом. Гуманізація і демократизація освіти є базовими компонентами реформування освіти у єдину комплексну систему національної освіти як соціокультурного феномена.

Водночас трансформація освіти є прямим наслідком тих змін, які відбуваються в культурі. Тому криза в освітньому процесі, і не лише на теренах України, є відображенням загальної духовної кризи в світі. Однак трансформаційні явища в освіті відбуваються і під впливом внутрішніх чинників, тобто зумовлені інноваційними процесами у самій освітньо-педагогічній діяльності. Звідси нагальною проблемою є дослідження параметрів соціально-культурного контексту освіти у координатах способу буття людини у світі. Надзвичайно важливими тут є не лише потреби суттєвої модернізації освіти, а й стратегічна стратифікація освітніх орієнтирів у чіткій кореспонденції до ближчої та віддаленішої перспективи нашого і загалом світового суспільного поступу.

Принципово новим явищем для освіти XXI століття, поряд із глобалізацією й демократизацією освітніх проектів, їх плюралізацією і багатовекторністю, є активізація тенденцій, спрямованих на нові інформаційні технології навчання. Без сумнівів, це сприятиме систематизації й урізноманітненню освітньої педагогічної діяльності.

Людиноцентрична парадигма сучасної філософії освіти інтегрує у дослідницькому міждисциплінарному просторі на єдиній методологічній основі всі важливі напрями гуманітарних наук. Тільки на їх основі можна усвідомити небачені раніше вимоги, які ставить перед людиною та освітою ХХІ століття, зрозуміти, що саме знання визначає рівень людського розвитку в країні, стан наукового потенціалу нації, авторитет соціальної держави. Ось чому найпріоритетнішими у ХХІ столітті стають наука як сфера, що продукує нові знання, й освіта як сфера, що олюднює знання і насамперед забезпечує індивідуальний розвиток людини. І тільки та країна, яка спроможеться забезпечити пріоритетний розвиток цих сфер, зможе претендувати на гідне місце у світовому співтоваристві, бути конкурентоспроможною.

Означене дослідження отримало високе визнання наукової громадськості й відзначене Державною премією України в галузі освіти.

Не менш цікавою стала наша спільна робота “Світанок Європи. Проблема формування нового вчителя для Європи ХХІ століття”. Офіційно її автором є я. В. Савельєв був науковим редактором. Однак, по суті справи, ця книга є нашим спільним дітищем. Вона увібрала в себе сонм наших дискусій, суперечностей, висновків, значна частина з яких належить Володимирі Савельєву. Означена книга (разом з монографією “Конституалізація освітнього простору Європи: аксіологічний вимір” (автори В. Андрущенко, Т. Андрущенко, В. Савельєв) стала теоретичним підґрунтям науково-педагогічного проекту “Педагогічна Конституція Європи”, прийнятої Міжнародною асоціацією ректорів педагогічних університетів Європи на засіданні в університеті Гете (Франкфурт-на-Майні, Німеччина).

Поняття “Педагогічної конституції Європи” має умовний характер, вірніше, характер міжнародних домовленостей у галузі освіти країн європейського простору. Підтримуючи спільно вироблені норми організації освіти, приймаючи на себе зобов’язання щодо їх виконання, в лоно цього процесу кожна країна йде добровільно, без будь-якого примусу (чи тиску) з боку інших держав, народів чи культур. При цьому, кожна з них залишає за собою право на збереження власних національних педагогічних надбань. Узгоджуючи “загальні правила гри”, кожен з суб’єктів європейського педагогічного простору залишає за собою право на здійснення власне

визначеної моделі освіти, добровільного виходу з них у разі зміни обставин як у середині країни, так і в міжнародному вимірі. “Педагогічну Конституцію...” ми розглядаємо як аксіологічну платформу єднання народів і культур європейського простору на основі освіти, просвітництва і виховання демократичних цінностей. Європейська спільнота вже підготувала ґрунт для формування такої платформи. Настала пора засівати поле, зрошувати вічне, добре і справедливе на основі єдності національних і загальнолюдських цінностей, навчальних традицій та інновацій, свободи творчості педагога та його інтегрованої відповідальності перед майбутнім. Останнє складає філософських стрижень Педагогічної конституції Європи, зміст, основні принципи та пріоритети якої були розкриті в книзі.

Пізніше на цій же основі відбувся Міжнародний форум за участю Президентів різних років країн Балтійсько-чорноморського простору. Головна ідея форуму – консолідація зусиль університетів на формування у молоді цілісного світогляду в контексті глобальної єдності національних і загальнолюдських (європейських) цінностей. У Форумі взяли участь Л. Кравчук, Л. Кучма, В. Ющенко (Україна); Л. Валенса (Польща); В. Затлерс (Латвія); В. Ландсбергіс (Литва); А. Рюйтель (Естонія); В. Шушкевич (Білорусь); П. Лучинський (Молдова); Г. Бурбуліс (Росія), а також ректори провідних університетів України та Європи, громадські діячі. На форумі будуть розглядалися питання шляхів та ресурсів безпечного розвитку Європи, зміцнення її духовної єдності, входження України в єдину сім’ю народів європейського простору. Учасники форуму обговорили та запропонували нині діючим владним структурам варіанти зупинення агресії Росії проти України, анексії Криму, досягнення миру, налагодження плідної співпраці між народами.

Володимир Савельєв готував документи форуму, забезпечував його теоретично і організаційно. Причому, робив це спокійно, у притаманному його стилі ділового партнерства і результативності. З такими людьми можна “йти у розвідку”.

Свій перший великий ювілей Володимир Савельєв зустрічає у розквіті сил і талантів, в роботі і постійному науковому пошуку. Попереду – великий пласт теоретичної, педагогічної й організаційної роботи. Дай Бог успіху, здоров’я і нових творчих звершень.

Автобіографія

Перш за все декілька слів про батьків : батько – Савельєв Леонід Силович (1918–2006 рр.), родом з Полтавщини, с. Лутовинівка; мати – Савельєва Євгенія Артемівна (1925–2008 рр.) з Новгородщини, станція Дно. Позналились вони у м. Кейданяй (тоді Литовська ССР) у 1945 році. Батько

опинився там після демобілізації, а мама разом із родиною не була доведена гітлерівцями до Німеччини на примусові роботи: не встигли.

Я народився 17 листопада 1947 року у м. Кейданяй. У 1953 р. родина переїхала у м. Кременчук Полтавської області, на батьківщину батька.

Згадуючи дитинство, хотілося б зазначити, що у ті часи були створені досить пристойні умови для розвитку та саморозвитку дитини. Я із задоволенням користувався фондами дитячих бібліотек – міської, районної та при Будинку культури автозаводу. Починаючи із 5 класу і до закінчення школи у 1965 р. був активним членом авіамодельного гуртка міської станції юних техніків, яку очолював ентузіаст своєї справи В. І. Долодаренко. Не можу не згадати і тренера з баскетболу – Л. І. Глуценка, який очолював відповідну секцію у спортивному товаристві “Авангард”. Навички, як технічні, так і спортивні, безумовно, згодилися мені у подальшому житті після закінчення середньої школи № 18 у 1965 р.

У цьому ж році була спроба вступу на історичний факультет Харківського університету. Рік після цього працював слюсарем на колісному заводі.

У 1966 році успішно склав вступні іспити на історичний факультет Полтавського державного педагогічного інституту

ім. В. Г. Короленка. Після закінчення інституту у 1970–1971 роках працював вчителем, заступником директора восьмирічної школи у с. Сасівка Компаніївського району, Кіровоградської області. Місце цікаве. Директор школи В. П. Кліппо – син репресованого естонського комуніста. Мешканці села – це майже стовідсотково виселені із Західної України “пособники українських буржуазних націоналістів”.

1971–1972 рр. – це рік військової служби у лавах Радянської Армії у м. Шелехов, Іркутської області. Після демобілізації рік (1972–1973 рр.) працював керівником гуртка у міській станції юних техніків і готувався до вступу в аспірантуру. У зв’язку із цим не можу не згадати Олександра Карповича Зубаня, який, будучи ректором Полтавського державного педагогічного інституту у 1971–1975 рр., не тільки офіційно надав мені рекомендацію до вступу в аспірантуру, але й особисто рекомендував мене завідувачу кафедри історії КПРС гуманітарних факультетів Київського державного університету імені Тараса Шевченка Олексію Артемовичу Бородіну. І О. К. Зубань і О. А. Бородін – відіграли, без перебільшення, вирішальну роль у моєму житті. Як, до речі, і мій науковий керівник під час підготовки кандидатської дисертації – Василь Петрович Шевчук. А також Лариса Панасівна Нагорна, яка, будучи опонентом під час захисту кандидатської дисертації, потім всіляко посприяла тому, щоб мене запросили працювати в Інститут історії партії при ЦК Компартії України. Це було тоді досить престижно.

У інституті, який виконував перш за все функції ідеологічного забезпечення діяльності відповідних підрозділів апарату ЦК Компартії України, на той час був створений потужний інтелектуальний потенціал. Не існувало ніяких проблем в плані наукового самовдосконалення, чому всіляко сприяли і директор Інституту Василь Ісакович Юрчук і, особливо, його заступник з наукової роботи – Мазур Вілен Микитович. У секторі, який очолювала Л. П. Нагорна, в Інституті підтримували робочу, творчу, доброзичливу атмосферу. Саме у таких умовах я захистив у 1987 р. докторську дисертацію.

Працюючи в Інституті, я не втрачав зв’язків із своїми колегами з Університету, керівництво якого по закінченні аспірантури не тільки надало мені можливість працювати в ньому, але й забезпечило житлом. В будинку на вул. Мілютенко, 3, оселились молоді фахівці різних спеціальностей, зокрема чимало з них репрезентували

філософський факультет університету. Серед них був і В. П. Андрущенко, з яким у мене склалися дружні повсякденні та творчі наукові стосунки. Зокрема, працювали над спільними монографіями.

У кінці 80-х років в контексті бурхливих подій, що відбувались в Україні, постало питання подальшої долі Інституту, в якому я продовжував працювати. Невизначеність ситуації спонукала багатьох співробітників залишити установу і працевлаштуватись в інших місцях. Завдяки зусиллям колишніх працівників апарату ЦК Компартії України – Ф. М. Рудича (зав. відділом науки) та І. Ф. Кураса (зав. сектором) було забезпечено відповідний науковий статус інституту як підрозділу Національної Академії Наук України із відповідною назвою – Інститут національних відносин та політології (11 грудня 1991 р.). У 1992 році я очолив відділ зарубіжної етнополітології. Директором інституту був І. Ф. Курас, який брав активну участь у політичному житті держави. Зокрема, деякий час був у складі Уряду на посаді віце-прем'єра з гуманітарних питань, обирався народним депутатом України.

За цих умов була цілком зрозумілою включеність підрозділів Інституту не тільки у виконання певних завдань органів влади, але й активна участь його керівництва, багатьох співробітників у виборчих компаніях різного рівня – від президента до депутатів районних Рад. Особливої інтенсивності подібна практика набула з приходом до Інституту у 1990 р. Ю. А. Левенця, який згодом, у 1992 р. став заступником І. Ф. Кураса з наукової роботи, а потім очолював установу з 2006 р. по 2013 р.

Отже, протягом роботи в інституті до 1997 р., я був свідком багатьох цікавих як внутрішньоінститутських, так і загальнодержавних подій. Запамятала, наприклад, поява в Інституті в якості співробітника Дж. Мейса – американського вченого, якого обґрунтовано вважають фундатором важливого напрямку у вивченні сучасної історії України – дослідження Голодомору 1932–1933 рр. Його особисто запросив І. Ф. Курас. Не можна забути своєрідну виставу, у яку перетворився захист докторської дисертації Д. В. Табачником, який очолював Адміністрацію Президента України Л. Д. Кучми. Як член спеціалізованої вченої ради я фактично перетворився в учасника зазначеного дійства.

У 1997 році я залишив Інститут, який, власне, складно було назвати академічною установою. Політтехнологічна діяльність, як з

об'єктивних, так і суб'єктивних причин (Ю. Левенець поступово позиціонував себе як провідний політтехнолог України) була, фактично, домінуючим напрямом. Чимало співробітників включилися в цю роботу. Доводилось брати у ній участь і мені. Однак особливого бажання брати участь у політтехнологічній діяльності, яка передбачала особистісні контакти із новоявленими претендентами на владні посади з числа різного роду нуворишів, у мене не було.

Певний період (1997–2002 рр.) доводилось займатися далекою від науки діяльністю. Якось треба було виживати, оскільки заробітня платня пересічного науковця була мізерною. У 2002 р. за певних обставин доля знов звела мене з В. Андрущенком, який після перебування на посаді першого заступника міністра освіти України створив і очолив Інститут вищої освіти в структурі Національної Академії педагогічних наук України. У 2003 р. його, як відомо, було обрано ректором Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова.

У 2005 р. був запрошений до університету на кафедру історії освітньо-виховних систем і технологій. З 2009 р. – професор кафедри соціальної філософії і філософії освіти, де викладаю, керую підготовкою докторських та кандидатських дисертацій; є членом спеціалізованих рад НПУ імені М. П. Драгоманова з захисту дисертацій з політології та соціальної філософії і філософії освіти. За цикл наукових праць “Філософія освіти: пошук пріоритетів” разом з колективом співавторів став лауреатом Державної премії України в галузі освіти 2013 року у номінації “наукові досягнення в галузі освіти”.

За нагоди не можу не звернути уваги на органічність та ефективність діяльності Віктора Петровича в сфері вищої освіти України. Заслугує на всіляку повагу послідовність реалізації ним своїх наукових амбіцій. Незаперечними є його менеджерські навички, здатність працювати з людьми. Особисто мені у наших стосунках дуже імponує відсутність зарозумілості та панібратства, діловитість та конкретність, взаємоповага. Власне, на мою думку, це є характерним для стилю керівництва ректором діяльністю Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Це є важливою запорукою поступального руху нашого навчального закладу до реалізації амбітної мети – входження в кагорту провідних педагогічних вишів Європи.

Основні дати життя та діяльності

ВОЛОДИМИР ЛЕОНІДОВИЧ САВЕЛЬЄВ народився 17 листопада 1947 року в місті Кейданяї (Литва) в родині Євгенії Артемівни і Леоніда Силевича Савельєвих.

- 1953 р.** – переїзд родини до міста Кременчук, Полтавська область, Україна;
- 1954–1965 рр.** – навчання у середній школі № 18 м. Кременчука;
- 1965–1966 рр.** – робітник, Кременчуцький колісний завод;
- 1966–1970 рр.** – студент Полтавського державного педагогічного інституту ім. В. Г. Короленка;
- 1970–1971 рр.** – вчитель, заступник директора Сасівської восьмирічної школи Компаніївського району Кіровоградської області;
- 1971–1972 рр.** – служба в Радянській армії;
- 1972–1973 рр.** – керівник гуртка, станція юних техніків м. Кременчука;
- 1973–1976 рр.** – аспірант кафедри історії КПРС гуманітарних факультетів Київського державного університету імені Т. Г. Шевченка;

-
- 1976–1978 рр. – викладач кафедри історії КПРС гуманітарних факультетів;
- 1977 р. – кандидат історичних наук;
- 1978–1992 рр. – молодший, старший науковий співробітник Інституту історії партії при ЦК Компартії України;
- 1988 р. – доктор історичних наук;
- 1992–1994 рр. – завідувач відділом зарубіжної етнополітології Інституту національних відносин і політології НАН України;
- 1994–1997 рр. – головний науковий співробітник відділу зарубіжної етнополітології;
- 2002–2004 рр. – провідний науковий співробітник Інституту вищої освіти Академії педагогічних наук України;
- 2004–2005 рр. – професор кафедри фундаментальних економічних дисциплін Слов'янського державного педагогічного інституту;
- 2005–2009 рр. – професор кафедри історії освітньо-виховних систем і технологій Інституту соціології, психології та управління Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова;
- 2009–2011 рр. – професор кафедри соціальної філософії і філософії освіти Інституту філософської освіти і науки;
- 2011 р. – по даний час – директор (декан) Інституту (факультету) магістратури, аспірантури і докторантури Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова;
- 2012–2016 рр. – завідувач кафедри методології науки та міжнародної освіти;

-
-
- 2010 р. – Медаль М. П. Драгоманова
Національного педагогічного університету
імені М. П. Драгоманова;
 - 2011 р. – Знак “Ушинський К. Д.” Національної академії
педагогічних наук України;
 - 2012 р. – Подяка ректора Національного педагогічного
університету;
 - 2013 р. – Лауреат державної премії України в галузі освіти;
 - 2014 р. – Почесна грамота Верховної ради України;
 - 2015 р. – Медаль “За наукові досягнення”
Національного педагогічного університету
імені М. П. Драгоманова.

*Хронологічний покажчик
друкованих праць
професора В. Л. Савельєва*

1976

1. **Савельєв В. Л.** Зростання керівної ролі КПРС в умовах будівництва комунізму і неспроможність буржуазних фальсифікацій / В. Л. Савельєв // Вісник Київського університету. Серія: Історія КПРС / Міністерство вищої і середньої спеціальної освіти УРСР ; редколегія : М. М. Матвійчук (відп. ред.), В. П. Шевчук, С. М. Клапчук [та ін.]. – Київ : Вища школа, Вид-во при Київ. держ. ун-ті , 1976. – № 9. – С. 3-10. – Літ. : 20 назв.
2. **Савельєв В. Л.** Критика буржуазних фальсифікацій керівництва КПРС масовими організаціями трудящих в умовах розвинутого соціалізму / В. Л. Савельєв // Питання наукового комунізму : міжвід. наук. збірник / Міністерство вищої і середньої спеціальної освіти УРСР; Київський державний університет імені Т. Г. Шевченка. – Київ : Вища школа, Вид-во при Київ. держ. ун-ті, 1976. – Вип. 33. – С. 86-93.- Літ. : 23 назви.

-
3. **Савельев В. Л.** Критика буржуазних фальсифікацій керівної ролі КПРС в політичній системі розвинутого соціалістичного суспільства / В. Л. Савельев, В. П. Шевчук // Український історичний журнал: науковий журнал / Інститут історії АН УРСР, Інститут історії партії при ЦК КПУ - філії Інституту марксизму-ленінізму при ЦК КПРС. - Київ: Наукова думка, 1976. - № 9(186). - С. 47-57.

1977

4. **Савельев В. Л.** Критика буржуазних фальсифікацій діяльності советских профсоюзов по привлечению трудящихся к управлению производством / В. Л. Савельев // Вопросы политической экономии: респ. межвед. науч. сборник / Министерство высшего и среднего специального образования УССР, Киевский государственный университет имени Т. Г. Шевченко. - Киев: Вища школа, Изд-во при Киев. гос. ун-те, 1977. - Вып. 132: Критика антимарксистских концепций экономики развитого социализма. - С. 54-60. - Лит.: 16 назв.
5. **Савельев В. Л.** Разоблачение буржуазних фальсифікацій руководящей роли КПСС в политической системе развитого социалистического общества: автореф. дис. ... канд. ист. наук; 07.00.01: "История Коммунистической партии Советского Союза" / В. Л. Савельев; Киевский государственный университет имени Тараса Шевченко; научный руководитель В. П. Шевчук. - Киев, 1977. - 25 с.
6. **Савельев В. Л.** Разоблачение буржуазних фальсифікацій руководящей роли КПСС в политической системе развитого социалистического общества: дис. ... канд. ист. наук; 07.00.01: "История Коммунистической партии Советского Союза" / В. Л. Савельев; Киевский государственный университет имени Тараса Шевченко; научный руководитель В. П. Шевчук. - Киев, 1977.

1979

7. **Савельев В. Л.** Критика буржуазных фальсификаций руководящей роли КПСС в политической системе советского общества / В. Л. Савельев // КПСС - ядро политической системы советского общества / Институт истории партии при ЦК Компартии Украины - филиала Института марксизма-ленинизма при ЦК КПСС ; Л. А. Нагорная [и др.]. - Киев : Вища школа, Изд-во при Киев. гос. ун-те, 1979. - С. 191-239.

1980

8. **Савельев В. Л.** Ленинское учение о руководящей роли Коммунистической партии и некоторые вопросы критики современной советологии / В. Л. Савельев // Ленинизм - революционное знамя нашей эпохи : материалы республиканской научной конференции, посвященной 110-й годовщине со дня рождения В. И. Ленина / редакционная коллегия : В. И. Юрчук (руководитель) [и др.] ; Институт истории партии при ЦК Компартии Украины - филиала Института марксизма-ленинизма при ЦК КПСС. - Киев : Политиздат Украины, 1980. - С. 152-157.
9. **Савельев В. Л.** Неспроможність буржуазних фальсифікацій кадрової політики КНРС / В. Л. Савельєв, О. А. Спирін // Український історичний журнал : науковий журнал / Інститут історії АН УРСР, Інститут історії партії при ЦК КПУ - філії Інституту марксизму-ленінізму при ЦК КНРС / Ю. Ю. Кондуфор (головний редактор), Ю. В. Бабко, П. Л. Варгатюк [та ін.]. - Київ : Наукова думка, 1980. - № 1 (226), січень. - С. 36-44.

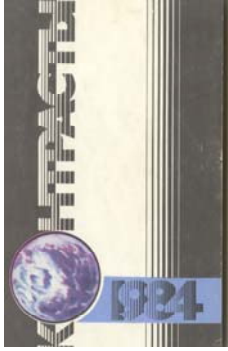
1982

10. **Савельєв В. Л.** Критика буржуазних концепцій політичної системи соціалізму : [проти буржуазної фальсифікації історії] / В. Л. Савельєв // Український історичний журнал : науковий журнал / Інститут історії АН УРСР, Інститут історії партії при ЦК КПУ – філії Інституту марксизму-ленінізму при ЦК КПРС. – Київ : Наукова думка, 1982. – № 1(250), січень. – С. 27-37.
11. **Савельєв В. Л.** Критика буржуазних концепцій керівної ролі Комуністичної партії в радянському суспільстві / В. Л. Савельєв. – Київ : Т-во “Знання” УРСР, 1982. – 15 с.
12. **Савельєв В. Л.** “Советология” в лабиринте лжетеорий : критика буржуазних фальсификацій руководства КПСС развитием социалистической демократии / Институт истории партии при ЦК Компартии Украины – филиала Института марксизма-ленинизма при ЦК КПСС ; В. Л. Савельев. – Киев : Политиздат Украины, 1982. – 167 с.

1983

13. **Савельєв В. Л.** Буржуазная советология в современной идеологической борьбе / В. Л. Савельев. – Киев : О-во “Знание” УССР, 1983. – 16 с. – В помощь лектору.
14. Андрущенко В. П. Интернационализм политической культуры советского народа и несостоятельность буржуазных фальсификаций / В. П. Андрущенко, **В. Л. Савельев** // Великая сила братского единства : материалы республиканской научной конференции, посвященной 60-летию образования Союза ССР / Институт истории партии при ЦК Компартии Украины – филиала Института марксизма-ленинизма при ЦК КПСС. – Киев : Политиздат Украины, 1983. – С. 296-300.
15. **Савельєв В. Л.** Разоблачение буржуазных фальсификаций места и роли ВЛКСМ в политической системе советского общества / В. Л. Савельев. – Киев : Изд-во Молодь, 1983. – 16 с.

1984

16. **Савельев В. Л.** Буржуазная советология в идеологической стратегии антикоммунизма / В. Л. Савельев // **Контрасты** : научно-публицистический и художественно-документальный сборник / Институт истории партии при ЦК Компартии Украины – филиала Института марксизма-ленинизма при ЦК КПСС ; составители : С. А. Кичигин, В. В. Цыбульник ; редколлегия : П. Н. Симоненко, В. Н. Гоцуленко, ... **В. Л. Савельев** [и др.] ; рецензенты : В. П. Лукин, И. А. Петерс. – Киев : Изд-во Молодь, 1984. – С. 76-83.
-
17. **Контрасты**: научно-публицистический и художественно-документальный сборник / Институт истории партии при ЦК Компартии Украины – филиала Института марксизма-ленинизма при ЦК КПСС ; составители : С. А. Кичигин, В. В. Цыбульник ; редколлегия : П. Н. Симоненко, В. Н. Гоцуленко, ... **В. Л. Савельев** [и др.] ; рецензенты : В. П. Лукин, И. А. Петерс. – Киев : Изд-во Молодь, 1984. – 184 с.
18. **Савельев В. Л.** Критика буржуазних і ревізійністських перекручень досвіду боротьби В. І. Леніна, Комуністичної партії за зміцнення і розвиток політичної системи радянського суспільства : [Консультація з курсу “Історичний досвід КПРС”] / В. Л. Савельев // **Український історичний журнал** : науковий журнал / Інститут історії АН УРСР; Інститут історії партії при ЦК КПУ – філії Інституту марксизму-ленінізму при ЦК КПРС; редакційна колегія : Ю. Ю. Кондуфор (голова вий редактор), П. Л. Варгатюк, В. К. Василенко [та ін.]. – Київ : Наукова думка, 1984. – № 12 (285), грудень. – С. 102-109.
19. **Савельев В. Л.** Критика буржуазних фальсификаций роли КПСС в системе социалистической демократии / В. Л. Савельев. – Киев : О-во “Знание” УССР, 1984. – 47 с. – (Серия 1: “История, теория и политика КПСС”, № 2).

-
20. **Савельев В. Л.** Некоторые вопросы критики советологических концепций руководящей роли КПСС в социалистическом обществе / В. Л. Савельев // Критика современных буржуазных и ревизионистских концепций в процессе преподавания научного коммунизма : тезисы докладов на Всесоюзной научно-методической конференции. – Казань : Изд-во Казан. ун-та, 1984. – С. 82-86.
21. **Савельєв В. Л.** Проблеми критики буржуазних фальсифікацій ролі КПРС в політичній системі радянського суспільства / В. Л. Савельєв // Український історичний журнал : науковий журнал / Інститут історії АН УРСР ; Інститут історії партії при ЦК КПУ – філії Інституту марксизму-ленінізму при ЦК КПРС; редакційна колегія : Ю. Ю. Кондуфор (головний редактор), П. Л. Варгатюк, В. К. Василенко [та ін.]. – Київ : Наук. думка, 1984. – № 8. – С. 56-60.

1985

22. **Савельев В. Л.** Актуальные вопросы критики буржуазных фальсификаций руководящей роли КПСС в развитом социалистическом обществе / В. Л. Савельев // Научные труды по истории КПСС : респ. межвед. науч. сборник / Министерство высшего и среднего специального образования УССР, Киевский государственный университет имени Т. Г. Шевченко. – Киев : Вища школа, Изд-во при Киев. гос. ун-те, 1985. – Вып. 133 : Критика буржуазных фальсификаций возрастания руководящей роли партии в коммунистическом строительстве. – С. 3-10. – Лит. : 16 назв.
23. **Савельев В. Л.** Некоторые вопросы разоблачения подрывной деятельности современной буржуазной “советологии” / В. Л. Савельев // Контрпропаганда : вопросы теории и практики / ответственный редактор : Л. М. Кравчук ; рецензенты : Н. Н. Саламатин, Ю. И. Шаповал. - Киев : Политиздат Украины, 1985. – С. 181-193.

-
24. **Савельев В. Л.** Несостоятельность буржуазных фальсификаций руководящей роли Коммунистической партии в социалистическом строительстве / В. Л. Савельев // Критика антимарксистских концепций в курсе научного коммунизма. – Киев : Вища школа, Изд-во при Киев. гос. ун-те, 1985. – С. 201-224.
25. **Савельев В. Л.** Последовательный курс КПСС на всестороннее развитие социалистической демократии и спекуляции “советологов” / В. Л. Савельев // Правда против домыслов : (научность и реализм политики КПСС и несостоятельность ее буржуазных фальсификаций) / В. Л. Савельев, В. П. Андрущенко, В. С. Дорошенко [и др.] ; Институт истории партии при ЦК Компартии Украины – филиала Института марксизма-ленинизма при ЦК КПСС. – Киев : Политиздат Украины, 1985. – С. 143-181
26. Правда против домыслов : (научность и реализм политики КПСС и несостоятельность ее буржуазных фальсификаций) / **В. Л. Савельев**, В. П. Андрущенко, В. С. Дорошенко [и др.] ; Институт истории партии при ЦК Компартии Украины – филиала Института марксизма-ленинизма при ЦК КПСС. – Киев : Политиздат Украины, 1985. – 303 с. – Библиогр. к разделам : с. 283-301.

1986

27. Критика современных буржуазных концепций в курсе истории КПСС / редколлегия : Б. И. Королев, **В. Л. Савельев** [Введение, с. 7-16], П. М. Шморгун ; авторы : **В. Л. Савельев**, М. М. Карабанов, Г. Д. Попов [и др.]. – Киев : Вища школа, Изд-во при Киев. гос. ун-те, 1986. – 310 с. – Библиогр. в примечаниях.
28. **Савельев В. Л.** Несостоятельность буржуазных концепций политической культуры социализма / В. Л. Савельев, М. Х. Фарукшин. – Киев : Политиздат Украины, 1986. – 159 с. – (“Критика идеологии и политики антикоммунизма”). – Библиогр. : с. 150-158.
29. **Савельев В. Л.** Несостоятельность буржуазных фальсификаций руководящей роли Коммунистической партии в

социалистическом обществе / В. Л. Савельев // Критика антимарксистских концепций в курсе научного коммунизма. – Киев : Вища школа, Изд-во при Киев. гос. ун-те, 1985. – С. 201-224.

30. Беренштейн Л. Е. Против буржуазной фальсификации борьбы партии за победу социализма в СССР / Л. Е. Беренштейн, Н. П. Исакова, **В. Л. Савельев** // Критика современных буржуазных концепций в курсе истории КПСС / редколлегия : Б. И. Королев, **В. Л. Савельев** [Введение, с. 7-16], П. М. Шморгун ; авторы : **В. Л. Савельев**, М. М. Карабанов, Г. Д. Попов [и др.]. – Киев : Вища школа, Изд-во при Киев. гос. ун-те, 1986. – С. 166-175.
31. Калакура Я. С. Против буржуазных и ревизионистских концепций деятельности КПСС в период развития социалистического общества в СССР и упрочения мировой системы социализма / Я. С. Калакура, Е. В. Панькив, **В. Л. Савельев** // Критика современных буржуазных концепций в курсе истории КПСС / редколлегия : Б. И. Королев, **В. Л. Савельев** [Введение, с. 7-16], П. М. Шморгун ; авторы : **В. Л. Савельев**, М. М. Карабанов, Г. Д. Попов [и др.]. – Киев : Вища школа, Изд-во при Киев. гос. ун-те, 1986. – С. 211-226.

1987

32. **Савельев В. Л.** XXVII з'їзд Комунистичної партії України / В. Л. Савельев. – Київ : Політвидав України, 1987. – 175 с.
33. **Савельев В. Л.** Коммунистическая партия и социалистическая демократия: критика буржуазных концепций : автореф. дис. ... докт. ист. наук; 07.00.01 : “История Коммунистической партии” / В. Л. Савельев; Институт истории партии при ЦК Компартии Украины–филиала Института марксизма-ленинизма при ЦК КПСС. – Киев, 1987. – 50 с.
34. **Савельев В. Л.** Коммунистическая партия и социалистическая демократия: критика буржуазных концепций : дис. ... докт. ист. наук; 07.00.01 : “История Коммунистической партии” / В. Л. Савельев ; Институт истории партии при ЦК Компартии Украины – филиала Института марксизма-ленинизма при

ЦК КПСС ; ведущее учреждение- кафедра истории КПСС МГУ имени М. В. Ломоносова. – Киев, 1987.

35. **Савельев В. Л.** Критика буржуазных концепций политической системы социализма / В. Л. Савельев. – Киев : Вища школа : Изд-во при Киев. гос. ун-те, 1987. – 108 с. – Библиогр. в примеч.: с. 105-109.

1988

36. **Савельев В. Л.** Буржуазные концепции политической системы социализма : монография. – Киев : Вища школа, Изд-во при Киев. гос. ун-те, 1988. – 86 с.
37. Идеология и социальная практика масс / И. Ф. Надольный, В. П. Андрущенко, Н. В. Дученко, М. И. Михальченко, **В. Л. Савельев** [и др.]. – Киев : Вища школа, Изд-во при Киев. гос. ун-те, 1988. – 182 с.

1989

38. **Савельев В. Л.** Время трудных вопросов / В. Л. Савельев, Ю. И. Шаповал // Силой правды и действия: за строкой резолюций XIX Всесоюзной партконференции / авторы : Г. Н. Быков, А. С. Кондратюк, Н. И. Козюбра, ... **В. Л. Савельев**, В. К. Черняк [и др.]; составитель и автор предисловия : А. Н. Шостка. – Киев : Политиздат Украины, 1989. – С. 10-71.
39. Про минуле – заради майбутнього : збірник / П. Л. Варгатюк, І. Л. Гошуляк, І. Ф. Курас (голова редакційної колегії), **В. Л. Савельєв**, С. С. Діброва, Ю. І. Шаповал (упорядник) [та ін.] ; Інститут історії партії при ЦК КПУ – філії Інституту марксизму-ленінізму при ЦК КПРС. – Київ : Вища школа, Вид-во при Київ. держ. ун-ті, 1989. – 408 с., 15 арк. фотоіл.

40. **Савельєв В. Л.** 50–80-ті : час пошуків і втрачених можливостей / В. Л. Савельєв // Про минуле – заради майбутнього : збірник / П. Л. Варгатюк, І. Л. Гошуляк, І. Ф. Курас (голова редакційної колегії), **В. Л. Савельєв**, С. С. Діброва, Ю. І. Шаповал (упорядник) [та ін.] ; Інститут історії партії при ЦК КПУ – філії Інституту марксизму-ленінізму при ЦК КПРС. – Київ : Вища школа, Вид-во при Київ. держ. ун-ті, 1989. – С. 164-178.

41. Силой правды и действия: за строкой резолюций XIX Всесоюзной партконференции / авторы : Г. Н. Быков, А. С. Кондратюк, Н. И. Козюбра, ... **В. Л. Савельєв** [и др.] ; составитель и автор предисловия А. Н. Шостка. – Киев : Политиздат Украины, 1989. – 391 с.

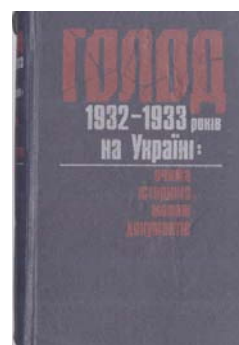

1990

42. Сторінки історії Компартії України: запитання і відповіді / Інститут політичних досліджень ; редколегія : Ф. М. Рудич (голова), І. Ф. Курас, М. І. Панчук [та ін.] ; на запитання відповідають : П. Л. Варгатюк, В. К. Василенко, Л. М. Гордієнко, ... **В. Л. Савельєв** [та ін.] ; упорядник видання : С. С. Діброва. – Київ : Либідь 1990. – 488 с.

43. **Савельєв В. Л.** Трагедія українського народу у висвітленні зарубіжної історіографії / В. Л. Савельєв // Голод 1932–1933 років на Україні: очима істориків, мовою документів / Інституті історії партії при ЦК КПУ – філії Інституту марксизму-ленінізму при ЦК КПРС ; редколегія : Ф. М. Рудич, І. Ф. Курас, М. І. Панчук [та ін.] ; упорядники : Р. Я. Пиріг (керівник), А. В. Кентій, І. Л. Комарова [та ін.]. – Київ : Політвидав України, 1990. – С. 85-108.

1991

44. **Савельєв В. Л.** Сторінки політичної біографії М. В. Підгорного : [Історія в особах] / В. Л. Савельєв // Український історичний журнал : науковий журнал / Інститут історії АН УРСР, Інститут політичних досліджень; редколегія: М. В. Коваль (голова), В. М. Волковинський (заступник), В. О. Замлинський [та ін.]. – Київ : Наукова думка, 1991. – № 1(358), січень. – С. 78-86.
45. **Савельєв В. Л.** Чи був П. Ю. Шелест виразником “українського автономізму”? [Історія в особах] / В. Л. Савельєв // Український історичний журнал : науковий журнал / Інститут історії АН УРСР, Інститут політичних досліджень; редколегія: М. В. Коваль (голова), В. М. Волковинський (заступник), В. О. Замлинський [та ін.]. – Київ : Наукова думка, 1991. – № 4(361), квітень. – С. 94-105.

1993

46. Нагорна Л. П. Сучасні етнічні процеси в контексті конфліктології / Л. П. Нагорна, **В. Л. Савельєв** // Український історичний журнал : науковий журнал / Інститут історії АН УРСР, Інститут національних відносин і політології; редколегія : М. В. Коваль (голова), В. М. Волковинський (заступник), В. О. Замлинський [та ін.]. – Київ : Наукова думка, 1993. – № 9(390), вересень. – С. 3-12.

2001

47. Абизов В. Є. Соціальна філософія: новий погляд на суспільство та його історію / В. Є. Абизов, **В. Л. Савельєв** // Вища освіта України: теоретичний та науково-методичний часопис / Інститут вищої освіти АПН України; редкол. : В. П. Андрущенко (гол. ред.) [та ін.]. – Київ : Вид-во Інституту вищої освіти, 2001. – № 1. – С. 45-59.

2004

48. Абизов В. Є. Деякі питання щодо філософського аналізу міфу / В. Є. Абизов, **В. Л. Савельєв** // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Філософія. Політологія: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції "Філософія та історія філософії", 22-23 травня 2004 р. / відповідальний редактор А. Є. Конверський. – Київ: Вища школа, Вид-во при Київ. держ. ун-ті, 2004. – № 66-67. – С. 13-14.

2005

49. **Савельєв В. Л.** Проблемне поле освітньої політики в Україні / В. Л. Савельєв // Філософія освіти=Philosophy of Education: науковий часопис / НАПН України. – 2005. – № 2. – С. 78-94.

2006

50. Гальперіна В. О. Дослідження та аналіз освітньої політики у вітчизняному суспільствознавстві: здобутки, проблеми, перспективи / В. О. Гальперіна, **В. Л. Савельєв** // Вища освіта України: теоретичний та науково-методичний часопис / Інститут вищої освіти АПН України; редкол.: В. П. Андрущенко (гол. ред.) [та ін.]. – Київ: Вид-во Інституту вищої освіти, 2006. – № 4. – С. 21-28. – Бібліогр. в кінці ст.
51. **Савельєв В. Л.** Освітня політика: час домовлятися про термінологію / В. Л. Савельєв // Вища освіта України: теоретичний та науково-методичний часопис / Інститут вищої освіти АПН України; редкол.: В. П. Андрущенко (гол. ред.) [та ін.]. – Київ: Вид-во Інституту вищої освіти. – 2006. – Додаток 3 (т. 2): тематичний випуск "Вища освіта України в контексті інтеграції до європейського освітнього простору". – С. 447-453.

2007

52. **Савельєв В. Л.** Програма навчальної дисципліни “Сучасні інформаційні технології в освіті” / В. Л. Савельєв ; Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2007. – 21 с.
53. **Савельєв В. Л.** Програма навчальної дисципліни “Державні стандарти і якість вищої освіти” / В. Л. Савельєв ; Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2007. – 23 с.
54. **Савельєв В. Л.** Програма навчальної дисципліни “Методологія і методи педагогічних досліджень” / В. Л. Савельєв ; Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2007. – 22 с.
55. **Савельєв В. Л.** Програма навчальної дисципліни “Освітня політика в Україні” / В. Л. Савельєв ; Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2007. – 25 с.

2009

Савельєв В. Вища освіта України і європейські стандарти: соціологічний аспект / В. Савельєв // Соціальна психологія : український науковий журнал. – 2009. – № 6. – С. 93-105.

2010

56. Андрущенко В. П. Метаморфози освітнього планування: (огляд концептуального дискурсу передсьогоднішнього дня) / В. П. Андрущенко, **В. Л. Савельєв** // Вища освіта України : теоретичний та науково-методичний часопис / Інститут вищої освіти АПН України ; редкол. : В. П. Андрущенко (гол. ред.) [та ін.]. – Київ : Вид-во Інституту вищої освіти, 2010. – № 3. – С. 5-14.

-
57. Андрущенко В. П. Образовательная политика (обзор повестки дня) / В. П. Андрущенко, **В. Л. Савельев**; Министерство образования и науки Украины, Национальный педагогический университет имени М. П. Драгоманова; рецензенты: В. Б. Евтух, Н. И. Михальченко, И. С. Каленюк. – Киев: “МП Леся”, 2010. – 404 с.

58. Андрущенко В. П. Освітня політика (огляд порядку денного) / В. Андрущенко, **В. Савельєв**; Міністерство освіти і науки України, Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова; рецензенти: В. Б. Євтух, Н. И. Михальченко, И. С. Каленюк. – Київ: “МП Леся”, 2010. – 368 с.

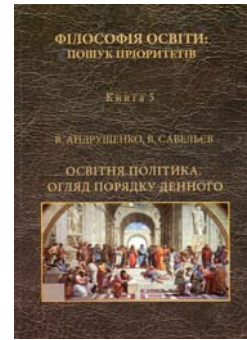
59. Андрущенко В. П. Світанок Європи: Проблема формування нового учителя для об'єднаної Європи ХХІ століття / В. П. Андрущенко; науковий редактор **В. Л. Савельєв**; рецензенти: І. Зязюн, В. Кремень, О. Онищенко. – Київ: Знання України, 2011. – 1099 с. – Бібліогр.: 799-993.

2012

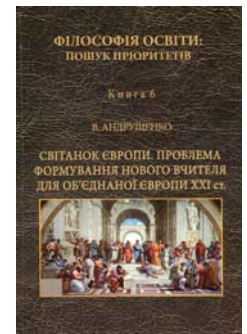
60. Андрущенко В. П. Світанок Європи. Проблема формування нового учителя для об'єднаної Європи ХХІ століття / В. П. Андрущенко; науковий редактор **В. Л. Савельєв**; рецензенти: І. Зязюн, В. Кремень, О. Онищенко. – Київ: Знання України, 2012. – 1099 с. – Бібліогр.: 799-993.

61. Філософія освіти : пошук пріоритетів : у 7-ми кн., кн. 5 : Освітня політика. Огляд порядку денного / В. Андрущенко, **В. Савельєв** ; рецензенти : В. Євтух, І. Каленюк. – Київ : МП Леся, 2012. – 448 с. – Бібліогр. : с. 316-334.

62. Філософія освіти: пошук пріоритетів : у 7-ми кн., кн. 6 : Світанок Європи. Проблема формування нового учителя для об'єднаної Європи XXI століття / В. Андрущенко ; науковий редактор : **В. Савельєв** ; рецензенти : І. Зязюн, О. Онищенко. – Київ : МП Леся, 2012. – 728 с.

2013

63. **Савельєв В. Л.** Перспективи концепції освітнього врядування / В. Л. Савельєв // Гілея: науковий вісник. Історичні науки. Філософські науки. Політичні науки: збірник наукових праць / Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова, Українська Академія наук; головний редактор В. М. Вашкевич; редакційна колегія з політичних наук: Б. І. Андрусишин, О. В. Бабкіна, ... В. Л. Савельєв [та ін.]. – Київ : ВІР УАН, 2013. – Вип. 78 (№ 11). – С. 280-283. – Літ. : 25 н.

64. **Савельєв В. Л.** Перспективи концепції освітнього врядування / В. Л. Савельєв // Управління освітою: монографія / Міністерство освіти і науки України, Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова; за науковою редакцією В. П. Беха; редколегія: В. П. Бех (голова), М. В. Михайліченко (заступник голови), ... **В. Л. Савельєв** [та ін.]; [автори: В. П. Андрущенко, В. П. Бех, О. Г. Рябека, ... **В. Л. Савельєв** [та ін.]. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2013. – С. 114-124.

-
65. **Савельєв В. Л.** Предмет аналізу освітньої політики / В. Л. Савельєв // Управління освітою : монографія / Міністерство освіти і науки України, Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова; за науковою редакцією В. П. Бега ; редколегія : В. П. Бех (голова), М. В. Михайліченко (заступник голови), ... **В. Л. Савельєв** [та ін.]; [автори : В. П. Андрущенко, В. П. Бех, О. Г. Рябека, ... **В. Л. Савельєв** [та ін.]. - Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2013. - С. 73-114.
66. **Савельєв В. Л.** Провідні тенденції та актуальні проблеми управління освітою в нових умовах розвитку світової спільноти / В. Л. Савельєв, М. В. Михайліченко // Управління освітою : монографія / Міністерство освіти і науки України, Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова ; за науковою редакцією В. П. Бега ; редколегія : В. П. Бех (голова), М. В. Михайліченко (заступник голови), ... **В. Л. Савельєв** [та ін.]; [автори : В. П. Андрущенко, В. П. Бех, О. Г. Рябека, ... **В. Л. Савельєв** [та ін.]. - Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2013. - С. 142-152.
67. **Савельєв В. Л.** Український та західний дискурси теорії і практики управління освітою - паралельним курсом? / В. Л. Савельєв // Управління освітою : монографія / Міністерство освіти і науки України, Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова ; за науковою редакцією В. П. Бега ; редколегія : В. П. Бех (голова), М. В. Михайліченко (заступник голови), ... **В. Л. Савельєв** [та ін.]; [автори : В. П. Андрущенко, В. П. Бех, О. Г. Рябека, ... **В. Л. Савельєв** [та ін.]. - Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2013. - С. 53-73.
68. Управління освітою : монографія / Міністерство освіти і науки України, Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова ; за науковою редакцією В. П. Бега ; редколегія : В. П. Бех (голова), М. В. Михайліченко (заступник голови), ...**В. Л. Савельєв** [та ін.]; [автори : В. П. Андрущенко, В. П. Бех, О. Г. Рябека, ... **В. Л. Савельєв** [та ін.]. - Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2013. - 546 с.

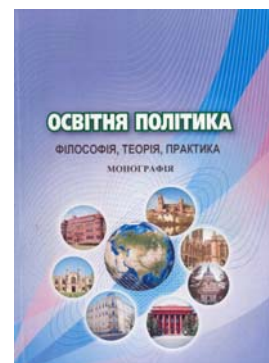
2014

69. **Савельєв В. Л.** Діалектика термінологічної взаємодії / В. Л. Савельєв // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 5 : Педагогічні науки: реалії та перспективи : збірник наукових праць / Міністерство освіти і науки України, Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2014. – Вип. 46. – С. 205-214. – Літ. : 42 н.
-
70. **Савельєв В. Л.** Західний дискурс теорії і практики управління - особливості еволюції / В. Л. Савельєв // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 7: Релігієзнавство. Культурологія. Філософія : збірник наукових праць / Міністерство освіти і науки України, Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2014. – Вип. 31 (44). – С. 208-220.
71. Андрущенко В. П. Конституціоналізація освітнього простору Європи: аксіологічний вимір / В. П. Андрущенко, Т. В. Андрущенко, **В. Л. Савельєв** ; [рец. М. Бойченко, Г. Волинка, В. Ярошовець ; Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова] [Електронний ресурс]. – Київ : Леся, 2014. – 459 с. – Режим доступу : <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/5548>.
-
72. Андрущенко В. П. Конституціоналізація освітнього простору Європи: аксіологічний вимір / В. П. Андрущенко, Т. В. Андрущенко, **В. Л. Савельєв** ; [рец. М. Бойченко, Г. Волинка, В. Ярошовець ; Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова]. – Київ : Леся, 2014. – 460 с.

-
73. Гальперіна В. О. Предмет аналізу освітньої політики / В. О. Гальперіна, **В. Л. Савельєв** // Гілея : науковий вісник. Історичні науки. Філософські науки. Політичні науки : збірник наукових праць / Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова, Українська Академія наук ; головний редактор В. М. Вашкевич ; редакційна колегія з політичних наук : Б. І. Андрусишин, О. В. Бабкіна, ... **В. Л. Савельєв** [та ін.]. – Київ : ВІР УАН, 2014. – Вип. 81 (№ 2). – С. 263-278.

2015

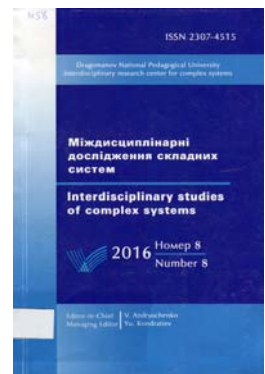
74. **Савельєв В. Л.** Закономірності планування і впровадження державної освітньої політики в трансформаційному суспільстві / В. Л. Савельєв // Освітня політика : філософія, теорія, практика : монографія / Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова ; за редакцією В. П. Андрущенко ; авторський колектив : В. П. Андрущенко, Б. І. Андрусишин, В. І. Бобрицька, Р. М. Вернидуб, **В. Савельєв** [та ін.] ; рецензенти : О. В. Співаковський, В. М. Вашкевич, В. І. Гончаров. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2015. – С. 55-74.
75. **Савельєв В. Л.** Критичне мислення як умова продуктивної освіти / В. Л. Савельєв, В. В. Ільїн // Європейські педагогічні студії / Асоціація ректорів пед. ун-тів Європи. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2015. – Вип. 5/6 : Педагогічні науки. Філософські науки. Освітня політика. Менеджмент освіти. – С. 126-134.
76. Освітня політика : філософія, теорія, практика : монографія / Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова ; за редакцією В. П. Андрущенко ; авторський колектив : В. П. Андрущенко, Б. І. Андрусишин, В. І. Бобрицька, Р. М. Вернидуб, **В. Савельєв** [та ін.] ; рецензенти : О. В. Співаковський, В. М. Вашкевич, В. І. Гончаров. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2015. – 484 с.

-
77. **Савельєв В. Л.** Перспективи вальдорфської педагогіки в Україні / В. Л. Савельєв, В. Б. Халамендик // Пріоритетні напрями вирішення актуальних проблем виховання і освіти / Східноукраїнська організація “Центр педагогічних досліджень”. – Харків, 2015. – С. 41-43.
78. Андрущенко В. П. Світанок Європи: проблема формування нового учителя для об'єднаної Європи XXI століття / В. П. Андрущенко; науковий редактор **В. Л. Савельєв**; рецензенти: І. Зязюн, В. Кремень, О. Онищенко. – 3-тє вид. – Київ: Знання України, 2015. – 1099 с. – Бібліогр.: 799-993.

2016

79. Andruschenko V. P. Commentary Pedagogical Constitution of Europe / V. P. Andruschenko, **V. L. Saveliev** // Міждисциплінарні дослідження складних систем=Interdisciplinary studies of complex systems / Dragomanov National Pedagogical University Interdisciplinary research center for complex systems / ред. колегія: В. П. Андрущенко (головний редактор), Ю. Г. Кондратьєв [та ін.]. – Київ, 2016. – Номер 8. – С. 30-32.

80. Печеранський І. П. Педагогічна культурологія: навчальний посібник / І. П. Печеранський, **В. Л. Савельєв**; Міністерство освіти і науки України, Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова, Київський національний університет культури і мистецтв. – Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2016. – 451 с.

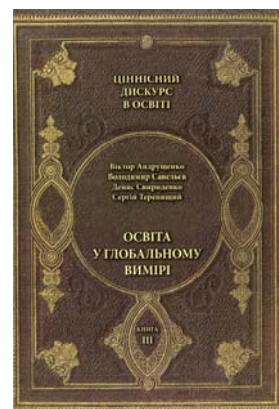
2017

81. Андрущенко В. П. Конституціалізація освітнього простору Європи: аксіологічний вимір / В. П. Андрущенко, Т. І. Андрущенко, **В. Л. Савельєв**. – Київ: “МП Леся”, 2017. – 464 с.

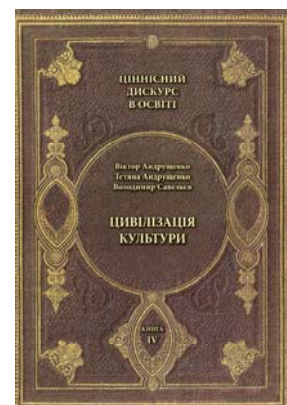
82. Ціннісний дискурс в освіті: у шести книгах / Міністерство освіти і науки України, Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова; ред. рада: В. Андрущенко (керівник редакційної ради), **В. Савельєв** (заступник керівника), М. Гриценко; члени редкол.: В. Гончаров, Д. Свириденко, Т. Андрущенко [та ін.]. – Кн. 1: Конституалізація освітнього простору Європи: аксіологічний вимір / В. Андрущенко, Т. Андрущенко, **В. Савельєв**: до 180-річчя з дня заснування НПУ імені М. П. Драгоманова. – Київ: “МП Леся”, 2017. – 464 с.

83. Ціннісний дискурс в освіті: у шести книгах / Міністерство освіти і науки України, Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова; ред. рада: В. Андрущенко (керівник редакційної ради), **В. Савельєв** (заступник керівника), М. Гриценко; члени редкол.: В. Гончаров, Д. Свириденко, Т. Андрущенко [та ін.]. – Кн. 2: Культура як аксіологічна матриця освіти / В. Андрущенко, В. Гончаров, В. Молодиченко, Л. Панченко: до 180-річчя з дня заснування НПУ імені М. П. Драгоманова. – Київ: “МП Леся”, 2017. – 303 с.

84. Ціннісний дискурс в освіті: у шести книгах / Міністерство освіти і науки України, Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова; ред. рада: В. Андрущенко (керівник редакційної ради), **В. Савельєв** (заступник керівника), М. Гриценко; члени редкол.: В. Гончаров, Д. Свириденко, Т. Андрущенко [та ін.]. – Кн. 3: Освіта у глобальному вимірі / В. Андрущенко, **В. Савельєв**, Д. Свириденко, С. Терепищій; рецензенти: О. Базулюк, О. Гомілко, С. Клепко: до 180-річчя з дня заснування НПУ імені М. П. Драгоманова. – Київ: “МП Леся”, 2017. – 516 с.

85. Ціннісний дискурс в освіті: у шести книгах / Міністерство освіти і науки України, Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова; ред. рада: В. Андрущенко (керівник редакційної ради), **В. Савельєв** (заступник керівника), М. Гриценко; члени редкол.: В. Гончаров, Д. Свириденко, Т. Андрущенко [та ін.]. – Кн. 4: Цивілізація

культури / В. Андрущенко, Т. Андрущенко, В. Савельєв : до 180-річчя з дня заснування НПУ імені М. П. Драгоманова. – Київ : “МП Леся”, 2017. – 580 с.

86. Ціннісний дискурс в освіті: у шести книгах / Міністерство освіти і науки України, Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова ; ред. рада : В. Андрущенко (керівник редакційної ради), **В. Савельєв** (заступник керівника), М. Грищенко ; члени редкол. : В. Гончаров, Д. Свириденко, Т. Андрущенко [та ін.]. – Кн. 5 : Інформаційний вимір сучасної освіти / В. Андрущенко, О. Кивлюк, О. Скубашевська : до 180-річчя з дня заснування НПУ імені М. П. Драгоманова; рецензенти : С. Яшанов [та ін.]. – Київ : “МП Леся”, 2017. – 596 с.
87. Ціннісний дискурс в освіті: у шести книгах / Міністерство освіти і науки України, Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова ; ред. рада : В. Андрущенко (керівник редакційної ради), **В. Савельєв** (заступник керівника), М. Грищенко ; члени редкол. : В. Гончаров, Д. Свириденко, Т. Андрущенко [та ін.]. – Кн. 6 : Культура життєтворчості особистості і освіта / В. Андрущенко, О. Джура, Н. Богданова : до 180-річчя з дня заснування НПУ імені М. П. Драгоманова. – Київ : “МП Леся”, 2017. – 228 с.

Наукова школа професора В. Л. Савельєва

КАНДИДАТИ І ДОКТОРИ НАУК,
ПІДГОТОВЛЕНІ ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ПРОФЕСОРА В. Л. САВЕЛЬЄВА

88. **Абизов Вадим Євгенович.** Політичне рішення: процес підготовки й прийняття : автореферат дис. ... канд. політ. наук : 23.00.02 / В. Є. Абизов ; наук. керівник В. Л. Савельєв ; Київський ун-т ім. Тараса Шевченка. – Київ, 1994. – 19 с.
89. **Ісламова Олександра Олегівна.** Аксіологічний вимір трансформації педагогічної освіти Великої Британії в умовах інформаційного суспільства : автореферат дис. ... канд. пед. наук : 09.00.10 / О. О. Ісламова ; наук. кер. В. Л. Савельєв ; М-во освіти і науки України, Нац пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – Київ, 2016. – 20 с.
90. **Кириченко Світлана Володимирівна.** Організаційно-педагогічні засади роботи з обдарованими дітьми в системі освіти Австралії : автореферат дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / С. В. Кириченко ; наук. кер. В. Л. Савельєв ; М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – Київ, 2016. – 20 с.

-
91. **Малиновська Олена Львівна.** Освітнє врядування в умовах глобалізації та інформатизації : автореф. дис. ... канд. філософ. наук : 09.00.10 / О. Л. Малиновська ; керівник роботи В. Л. Савельєв ; Нац пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – Київ, 2012. – 18 с.
92. **Петренко Геннадій Сергійович.** Феномен грошей в контексті сучасності: соціально-філософський аналіз : автореферат дис. ... канд. філософ. наук : 09.00.03 / Г. С. Петренко ; наук. кер. В. Л. Савельєв ; Нац пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – Київ, 2014. – 20 с.
93. **Пономаренко Валерій Миколайович.** Дослідження та аналіз освітньої політики в Україні : автореферат дис. ... канд. політ. наук : 23.00.01 / В. М. Пономаренко ; керівник роботи В. Л. Савельєв ; Нац пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. - Київ, 2010. - 19 с.
94. **Сакун Аїта Валдуrowна.** Сучасність в когнітивному просторі мислення: соціально-філософський аналіз : автореферат дис. ... докт. філософ. наук : 09.00.03 / А. В. Сакун ; наук. консультант В. Л. Савельєв ; М-во освіти і науки України, Нац пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – Київ, 2015. – 34 с.
95. **Свириденко Денис Борисович.** Феномен академічної мобільності: соціально-філософський аналіз : автореферат дис. ... докт. філософ. наук : 09.00.03 / Д. Б. Свириденко ; наук. консультант В. Л. Савельєв ; М-во освіти і науки України, Нац пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – Київ, 2015. – 32 с.

Іменний покажчик

- Абизов В. Є. 47, 48, 88
Андрусишин Б. І. 64, 74, 75, 77
Андрущенко В. П. 14, 25, 26, 37, 47,
50, 51, 57-61, 63, 65, 67-69, 72, 73, 73,
77, 79, 80, 82-88
Андрущенко Т. В. 72, 73
Андрущенко Т. І. 82-88
Бабкіна О. В. 64, 74
Бабко Ю. В. 9
Базулук О. 85
Беренштейн Л. Е. 30
Бех В. П. 65, 67-69
Бобрицька В. І. 75, 77
Богданова Н. 88
Бойченко М. 72, 73
Быков Г. Н. 38, 41
Варгатюк П. Л. 9, 18, 21, 39, 42
Василенко В. К. 18, 21, 42
Вашкевич В. М. 64, 74, 75, 77
Вернидуб Р. М. 75, 77
Вивлюк О. 87
Волинка Г. 72, 73
Волковинський В. М. 44-46
Гальперіна В. О. 50, 74
Гомілко О. 85
Гончаров В. І. 75, 77, 83-88
Гордієнко Л. М. 42
Гоцуленко В. Н. 16, 17
Гошуляк І. Л. 39, 40
Гриценко М. 83-88
Джура О. 88
Діброва С. С. 39, 40, 42
Дорошенко В. С. 25, 26
Дученко Н. В. 37
Євтух В. Б. 58, 59, 62
Замлинський В. О. 44-46
Зязюн І. 60, 61, 63, 79
Исакова Н. П. 30
Ільїн В. В. 76
Ісламова О. О. 89
Калакура Я. С. 31
Каленюк И. С. 58, 59, 62
Карабанов М. М. 27, 30, 31
Кентій А. В. 43
Кириченко С. В. 90
Кичигин С. А. 16, 17
Клапчук С. М. 1
Клепко С. 85
Коваль М. В. 44-46
Козюбра Н. И. 38, 41
Комарова І. Л. 43
Конверський А. Є. 48
Кондратюк А. С. 38, 41
Кондратьєв Ю. Г. 80
Кондуфор Ю. Ю. 9, 18, 21
Королев Б. И. 27, 30, 31
Кравчук Л. М. 23
Кремень В. 60, 61, 79
Курас І. Ф. 39, 40, 42, 43
Лукин В. П. 16, 17
Малиновська О. Л. 91
Матвійчук М. М. 1
Михайліченко М. В. 65, 67-69
Михальченко М. И. 37
Михальченко Н. И. 58, 59
Молодиченко В. 84
Нагорна Л. П. (А.) 46
Надольний И. Ф. 37

Онищенко О. 60, 61, 63, 79
Панченко Л. 84
Панчук М. І. 42, 43
Паньків Е. В. 31
Петерс І. А. 16,17
Петренко Г. С. 92
Печеранський І. П. 81
Пиріг Р. Я. 43
Підгорний М. В. (44)
Пономаренко В. М. 93
Попов Г. Д. 27, 30, 31
Рудич Ф. М. 42, 43
Рябека О. Г. 65, 67-69
Сакун А. В. 94
Саламатин Н. Н. 23
Свириденко Д. Б. 95
Свириденко Д. Б. 83-88, 95

Симоненко П. Н. 16, 17
Скубашевська О. 87
Співаковський О. В. 75, 77
Спирін О. А. 9
Фарукшин М. Х. 28
Халамендик В. Б. 78
Цыбульник В. В. 16, 17
Черняк В. К. 38
Шаповал Ю. І. 23, 38-40
Шевчук В. П. 1, 3, 5, 6
Шелест П. Ю. (45)
Шморгун П. М. 27, 30, 31
Шостка А. Н. 38, 41
Юрчук В. И. 8
Ярошовець В. 72, 73
Яшанов С. 87

ЗМІСТ

В. П. Андрущенко

Філософсько-педагогічний дискурс епохи:

ВОЛОДИМИР САВЕЛЬЄВ.....	5
Автобіографія.....	10
Основні дати життя та діяльності	14
Хронологічний покажчик друкованих праць професора В. Л. Савельєва	17
Наукова школа професора В. Л. Савельєва	38
<i>Кандидати і доктори наук, підготовлені під керівництвом професора В. Л. Савельєва</i>	<i>38</i>
Іменний покажчик	40

Інформаційне видання

Володимир Леонідович Савельєв

**Біобібліографічний покажчик
до 70-річчя від дня народження**

Відповідальний за випуск – Д. Б. Свириденко

Упорядник біобібліографічного покажчика – Н. І. Тарасова

Наукова редакція – Л. Л. Макаренко, Л. В. Савенкова

Бібліографічні редактори – О. Л. Хархун, Г. І. Шаленко

Технічний редактор – Т. С. Меркулова

Оригінал-макет – Т. М. Ветраченко

Підписано до друку 26 жовтня 2017 р.

Формат 60x84/16. Папір офсетний. Гарнітура Таймс. Друк офсетний.

Умовн. друк. аркушів 2,69. Облік видав арк. 1,52.

Віддруковано з оригіналів

Видавництво
Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова.
01030, м. Київ, вул. Пирогова, 9.
Свідоцтво про реєстрацію № 1101 від 29.10.2002
(044) 239-30-26